gemeente
Weststellingwerf

Zaaknummer: 0098258242
Documentnummer: 0098717999

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Portefeuillehouder	Tom Hartog
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	2
Begrotingswijziging	1
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

Krediet opvang Oekraïense ontheemden

REDEN VOORSTEL

☐ Kaderstellen
☐ Controleren
☒ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. In te stemmen met de 6de begrotingswijziging van 2025 en een krediet beschikbaar te stellen van € 2,7 miljoen voor de opvang van Oekraïners

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
Drie jaar na de start van de oorlog in Oekraïne blijft opvangcapaciteit nodig voor ontheemden. De opvang in Nederland zit al maanden zo goed als vol met bezettingsgraden van 99,5 tot 99,9 procent. Tegelijkertijd lopen veel contracten af van bestaande opvangplekken en is de vraag of alle opvang zoals die in 2022 is opgezet geschikt is voor langdurig verblijf. Er zijn in Nederland kinderen die al drie jaar samen met hun broertjes of zusjes bij hun ouders op de kamer slapen, alleenstaanden die al drie jaar met 5 vreemden op één kamer slapen.

Daarnaast heeft de gemeente Weststellingwerf zich gecommitteerd aan de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden. Om deze inspanningsverplichting te behalen moeten per 1 juli 2025 nog minimaal 42 opvangplekken worden gerealiseerd. Als de gemeente de landelijke norm wil halen moeten er per 1 juli 2025 nog 108 opvangplekken worden gerealiseerd. De gemeente heeft nu 160 opvangplekken, inclusief de 28 plekken aan de Heerenveenseweg/Smalle Weegbree die per 1 juli 2025 tijdelijk naar een andere plek gaan.

Om de inspanningsverplichting te halen is onderzoek gedaan – en wordt nu onderzoek gedaan – naar een mogelijke opvanglocatie aan het Tjongerpad 4 in Oldeholtwolde. Dit betreft een locatie in eigendom van een particulier. In gesprek met de gemeente is gebleken dat er mogelijkheden zijn om hier een opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden te realiseren voor maximaal vier jaar. Tegelijkertijd wil de eigenaar van het perceel de bestaande bebouwing renoveren.

In de bijlage is een concept inrichtingstekening bijgevoegd. In deze tekening is rekening gehouden met het plaatsen van 28 woonunits/chalets voor gemiddeld 2,9 personen per unit, met een totaal van 80 personen. Op de Heerenveenseweg/Smalle Weegbree wonen op dit moment gemiddeld 3,1 personen per unit. Het uitgangspunt is dat de ontheemden een zelfstandig leven kunnen leiden met eigen sanitair en eigen kookvoorzieningen. Het grootste deel van de units zal ingezet worden voor gezinnen, zoals dat nu in de gehele opvang voor Oekraïense ontheemden het geval is.

Aanvragen krediet & aanvraag transitiekosten Rijksoverheid
Voor de realisatie van de opvang aan het Tjongerpad is een begroting opgesteld. Uit deze begroting blijkt dat er circa € 2,7 miljoen nodig is om de opvanglocatie te realiseren. Deze kosten zijn in twee categorieën te verdelen:

1. Kosten die gedeclareerd kunnen worden bij het Rijk
2. Kosten die door het normbedrag voor de opvang van Oekraïners moet worden vergoed

Kosten die gedeclareerd kunnen worden bij het Rijk
Voor het realiseren van een opvanglocatie kunnen transitiekosten worden aangevraagd. Dit betreft kosten die gemaakt worden voor het (ver)bouwen van een opvang. Voorbeelden hiervan zijn het aanleggen van infra en het verbouwen van bestaande gebouwen. De inschatting is dat van de € 2,7 miljoen die nodig is, ongeveer € 2 miljoen onder transitiekosten kunnen vallen.

Kosten die door het normbedrag voor de opvang van Oekraïners moet worden vergoed
Naast transitiekosten zijn er nog kosten die gemaakt worden waar geen transitiekosten voor aangevraagd kunnen worden. Dit gaat om kosten die gemaakt worden om de locatie operationeel te houden. Voorbeelden zijn onderhoudskosten, huurkosten en personeelskosten. Daarnaast kunnen geen transitiekosten worden gedeclareerd voor de aanschaf van woonunits, gebouwen en dergelijke

ARGUMENTEN

1. *Met het realiseren van de opvanglocatie kan de gemeente Weststellingwerf voldoen aan de inspanningsverplichting*

Door het sluiten van de opvanglocatie aan de Heerenveenseweg en de verhoging van de inspanningsverplichting per 1 juli 2025 is de opgave voor de gemeente Weststellingwerf voor het

realiseren van opvang van opvang voor ontheemden uit Oekraïne heeft de gemeente een opgave van 42 te realiseren opvangplaatsen. Met het realiseren van deze opvang kan deze inspanningsverplichting worden ingevuld.

2. *Met het realiseren van de opvanglocatie aan het Tjongerpad kan de gemeente Weststellingwerf opvang bieden die meer gericht is op zelfstandigheid*

Het is inmiddels meer dan drie jaar geleden dat de oorlog in Oekraïne is begonnen. Veel ontheemden verblijven al langere tijd in opvang in Nederland. Het gaat hierbij veelal om gezinnen waarbij kinderen naar school gaan en ouders werken. Door de opvanglocatie zo in te richten dat bewoners eigen sanitaire voorzieningen hebben en zelf verantwoordelijk zijn voor het bereiden van hun maaltijden wordt het zelfstandig wonen gestimuleerd. Dit past beter in de langdurige opvang waarbij onduidelijk is wat de toekomst brengt.

Indien de Rijksoverheid ervoor kiest om de status van Oekraïense ontheemden meer in lijn te brengen met die van statushouders dan is deze vorm van opvang ook meer passend bij die status.

3. *Met de keuze voor scenario 1 kan de opvanglocatie worden gerealiseerd en is een vervolgplan vastgelegd mocht de opvang niet meer nodig zijn*

Het is moeilijk te voorspellen hoe lang de oorlog in Oekraïne nog gaat voortduren. En mocht de oorlog eindigen is het niet de verwachting dat de ontheemden allemaal vanaf dag één terug kunnen of terug zullen keren.

Mocht het zo zijn dat binnen 4 jaar de opvanglocatie niet meer nodig is voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne, dan is de locatie snel geschikt te maken als noodhuisvesting voor statushouders. Dit kan in de vorm van eigen huisvesting, maar ook in de vorm van een regionale doorstroomlocatie.

KANTTEKENINGEN

1. *De opvanglocatie aan het Tjongerpad ligt niet in een (grote) kern van Weststellingwerf*

De realisatie van een relatief grote opvanglocatie voor ontheemden uit Oekraïne buiten een grote(re) kern brengt extra uitdagingen met zich mee. Het zal betekenen dat er minder vrijwilligers betrokken zullen zijn bij deze opvang, leerlingenvervoer voor jongere kinderen georganiseerd moet worden en de zelfredzaamheid van ontheemden zonder auto beperkt(er) zal zijn. De locatie ligt 5 kilometer van het centrum van Heerenveen en 8 kilometer van het centrum van Wolvega. De dichtstbijzijnde bushalte ligt op 1,8 kilometer van de locatie.

2. *Het betreft een investering voor een tijdelijke opvanglocatie van vier jaar*

De opvanglocatie wordt gerealiseerd voor een periode van vier jaar, of in het geval van een scenario zonder statushouders voor een periode zolang de opvang van ontheemden duurt, met een maximum van vier jaar. Naderhand wordt de locatie teruggebracht in de originele staat.

3. *De gemeente neemt met het realiseren van deze opvanglocatie een groter financieel risico bij het realiseren van voldoende opvangcapaciteit dan hiervoor is gedaan*

Sinds 2022 organiseert de gemeente Weststellingwerf de opvang voor ontheemden uit Oekraïne. Elke opvanglocatie die is gerealiseerd is met een volledig sluitende begroting gestart. In het geval van de locatie aan het Tjongerpad is dit niet het geval vanwege de korte periode dat de regeling RTB+1 (Richtlijn Tijdelijke Bescherming plus één jaar financiering) nog loopt en de verlaging van het normbedrag naar € 44 per dag per bed. Alle andere opvanglocaties in de gemeente Weststellingwerf kunnen worden bekostigd voor het huidige normbedrag.

AANPAK/UITVOERING

Na het beschikbaar stellen van het krediet worden de aannemers opdracht gegeven om uitvoering te geven aan de opdracht.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING
Bij de Rijksoverheid worden transitiekosten aangevraagd van € 2.015.000.

Het deel van de investering dat niet wordt gedekt door de transitievergoeding staan als kapitaallasten in de exploitatiebegroting. De kapitaallasten worden gedekt vanuit dekkingsreserve kapitaallasten Oekraïne. Voor deze dekking dient er een overheveling plaats te vinden van € 700.000 vanuit de Reserve Spoedzoekers naar de dekkingsreserve kapitaallasten Oekraïne.

BIJLAGEN (worden meegezonden)
1. 6de Begrotingswijziging opvang Oekraïners
2. Concept tekening opvang Tjongerpad

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,
MUTTER Van der GRAAF

gemeente
Weststellingwerf

Registratienummer:

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

a. In te stemmen met de 6de begrotingswijziging van 2025 en een krediet beschikbaar te stellen van € 2,7 miljoen voor de opvang van Oekraïners

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van, 30 juni 2025

de griffier,

de voorzitter,